

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaafl@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΗ'
Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2411

Κυριακὴ Β' Λουκᾶ (Λουκ. 6,31-36)
3 Ὀκτωβρίου 2021

Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος
Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης

Ἄς ἀγαπήσουμε τοὺς ἐχθροὺς μας

«Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν...» (Λουκ. 6,35)

Ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων, μοναδικὸς ἰατρός, ἀγαπητοί μου, εἶνε ὁ **Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός**. Ὃπου ἄγγιζε τὸ ἅγιό του χέρι ἢ ὅποιος ἀσθενῆς τὸν ἄγγιζε, κάθε ἀσθένεια γιατρευόταν. **Ἰατρεῖο** του εἶνε ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία· «*τίς ὀδυνώμενος καὶ προσπίπτων τῷ ἰατρεῖῳ τούτῳ οὐ θεραπεύεται;*» (Παρακλ. ἦχος δ', Κυρ. ἐστ. ἀπόστ. καταν.). **Νοσοκόμοι** ὑπηρετῶν τοῦ ἰατρείου του εἶνε οἱ κληρικοί. Καὶ τὰ **φάρμακα** ἐδῶ εἶνε δοκιμασμένα, ἀποτελεσματικά, στὸ σῶμα καὶ στὴν ψυχή. Πρῶτο φάρμακο ἡ πίστι («μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται» Λουκ. 8,50), φάρμακο ἡ μετάνοια, φάρμακο τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας, φάρμακο καὶ τὰ θεόπνευστα ῥητά, τὰ ἀθάνατα λόγια τοῦ Εὐαγγελίου ποὺ ἀκοῦμε κάθε φορὰ στὴ λατρεία μας· θεραπεύουν ἀσθένειες τῆς ψυχῆς.

Ἐμεῖς βέβαια δίνουμε μεγαλύτερη προσοχή σὲ σωματικὲς ἀσθένειες, ὅπως εἶνε στὶς ἡμέρες μας π.χ. ἡ μάστιγα τοῦ καρκίνου, ποὺ καὶ μόνο τὸ ὄνομά της τρομοκρατεῖ.

Καὶ ὅμως κι ἀπὸ τὴν ἀσθένεια αὐτὴ ὑπάρχει μιὰ ἄλλη πιὸ φοβερή, **ἓνας ἄλλος «καρκίνος»**, ποὺ τρώει τὰ σπλάχνα τῆς ἀνθρωπότητος. Ποιὰ εἶνε ἡ βαρεῖα αὐτὴ ἀσθένεια, ποὺ τὰ ἀνθρώπινα μέσα δὲν μποροῦν νὰ τὴ νικήσουν; Εἶνε αὐτὸ ποὺ λέει σήμερα τὸ εὐαγγέλιο· εἶνε **τὸ μῖσος**, ἡ ἀποστροφή, ἡ ἐχθρα ποὺ αἰσθάνεται κάποιος γιὰ τὸ συνάνθρωπό του.

Αὐτὸ τὸ αἶσθημα εἶνε δαιμονικό, θανάσιμη ἁμαρτία. **Ἡ ἐχθρα** ὥπλισε γιὰ πρώτη φορὰ τὸ χέρι τοῦ Κάιν ἐναντίον τοῦ Ἄβελ, καὶ αὐτὴ ἔκτοτε ὑποκινεῖ τὰ ἐγκλήματα ἐναντίον ἀδελφῶν. Ὁ αἰώνας μας εἶνε αἰώνας ἐπιστημονικῶν ἐπιτευγμάτων, ἀλλὰ καὶ φρικτῶν ἐγκλημάτων, μὲ δύο παγκοσμίους πολέμους. Καὶ ποιὰ ἡ αἰτία τῶν πολέμων; Ἡ ἐχθρα μεταξὺ λαῶν, ἐθνῶν, συστημάτων, ἰδεολογιῶν. Ἀσθένεια θανάσιμη.

Φάρμακο ὑπάρχει; Πολλὲς ἐλπίδες στήριξε ἡ ἀνθρωπότητα σὲ διεθνεῖς ὀργανισμοὺς καὶ συμμαχίες (Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν, Ο.Η.Ε., Ν.Α.Τ.Ο.)

ποὺ συστάθηκαν μετὰ τὶς ἀνθρωποσοφίες. Τὰ διαβήματα, οἱ μεσολαβήσεις, οἱ διαπραγματεύσεις τῆς διπλωματίας δὲν φαίνεται νὰ θεραπεύουν ριζικῶς τὸ κακό· εἶνε μᾶλλον «χάπια» καὶ «ἐμπλαστρα», ἀνίκανα ν' ἀγγίξουν τὴν ψυχή. Μὲ ἀνθρώπινα «γιατροσόφια» ἡ ἀσθένεια τῆς ἐχθρας δὲν γιατρεύεται· χρειάζεται θεϊκὴ συνταγή, φάρμακο ἀποτελεσματικό, ἔστω κι ἂν αὐτὸ φαίνεται δυσάρεστο· τὰ ὀφέλιμα φάρμακα εἶνε συνήθως πικρά.

***

Σήμερα λοιπόν, ἀγαπητοί μου, στὸ εὐαγγέλιο **ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς προσφέρει τὸ φάρμακο**. Καὶ δίνοντας τὴ συνταγή του ἀρχίζει μὲ τὴ λέξι «Πλὴν...». Ἐννοεῖ δηλαδὴ· Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὶς φιλοσοφίες, τὰ θρησκευματα, τὶς ἰδεολογίες, ποὺ περιορίζουν τὴν ἀγάπη σὲ στενὸ κύκλο, ἐγὼ λέω κάτι τελείως διαφορετικό· τεντώνω τὸ τόξο τῆς οὐρανίου διδασκαλίας καὶ ρίχνω σωτήριο βέλος. Ἔρχομαι πάνω ἀπὸ τὰ ἄστρα καὶ κατεβάζω ἐδῶ στὴ γῆ κάτι ὑψηλὸ σὰν τὸν οὐρανὸ, βαθὺ καὶ ἀπέραντο σὰν τὸν ὠκεανό, τὴν **ἐσταυρωμένη ἀγάπη**, ποὺ ἡ ἀνθρωπότης δὲν συνέλαβε τὸ ὕψος καὶ τὸ πλάτος της, καὶ λέω· «Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν» (Λουκ. 6,35).

Μπρὸς λοιπόν, γενναῖοι, προχωρήστε! Μὴν ἀγαπᾶς μόνο τὴ γυναῖκα καὶ τὸ παιδί σου, τὸν συγγενῆ καὶ τὸ φίλο, τὸ χωριανὸ καὶ τὸν πατριώτη. Διάρρηξε τὸν στενόκαρδο κλοιό, σπάσε τὰ καλούπια τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀπέχθειας. Προχώρει, γίνε ἐπίγειος ἄγγελος· διάνοιξε τὸν κύκλο τῆς ἀγάπης σου καὶ κλεῖσε μέσα του ὅλο τὸν κόσμον, **κι αὐτοὺς ἀκόμα τοὺς ἐχθροὺς!**

—Ἄχ, Κύριε, αὐτὸ εἶνε ἄφθαστο. Δὲν εἶμαι ἄγγελος· ἄνθρωπος εἶμαι. Δὲν ἔχω δύναμι νὰ ὑπομείνω τὴν κακία, τὴν ἀδικία. **Ἀδύνατον!** φωνάζει ὁ φτωχός, ποὺ τὸν συνθλίβει ἡ κεφαλαιοκρατία, ὁ ἐργάτης ποὺ τὸν ἐκμεταλλεύεται ὁ ἐργοστασιάρχης. Ἀδύνατον! φωνάζει ὁ πα-

τέρας, νὰ δεχτῶ αὐτὸν ποὺ κατέστρεψε τὸ παιδί του. Ἀδύνατον! λέει ἡ γυναίκα, νὰ μὴ μισῶ αὐτὸν ποὺ δολοφόνησε τὸν ἄντρα μου. Ἀδύνατον! φωνάζουν τὰ ὄρφανά, ν' ἀντικρύσουμε αὐτὸν ποὺ σκότωσε τὸν πατέρα μας... Ἀδύνατον, Κύριε· πές μας κάτι ἄλλο νὰ κάνουμε.

Παρ' ὅλα ὅμως αὐτὰ **ὁ Κύριος ἐξακολουθεῖ** νὰ δείχνη τὸν σταυρὸ του καὶ **νὰ προτρέπη**· «*Πλὴν ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν*»! Καὶ ὁ λόγος του αὐτὸς δὲν ἀποβλέπει ἄλλοῦ· θέλει νὰ θεραπεύση τὴν ταραγμένη ψυχὴ μας.

Εἶνε πράγματι, ἀδελφοί μου, ἀξιολύπητος ὁποῖος κρατάει μέσα του μῖσος κ' ἔχει **μνησικακία**. Μαῦρες σκέψεις ἀναστατώνουν τὴν ψυχὴ του καὶ φαρμακώνουν τὴ ζωὴ του, χάνει τὸν ὕπνο του. Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ὑποκύπτει σ' ἓνα πάθος κτηνῶδες· μοιάζει μὲ τὴν **καμήλα**, ζῶο ποὺ ἂν τοῦ κἀνης κάποιον κακό, ὅσος χρόνος κι ἂν περάση δὲν τὸ ξεχνάει· μόλις σὲ ξαναδῆ, θὰ ὀρμήση κι ἀλλοίμονό σου.

Ὁ μνησικακὸς **παγιδεύεται στὴν κακία του**. Μικρὸ παιδί εἶχε π.χ. μιὰ διένεξι· μεγάλωσε, γέρασε, ἄσπρισαν τὰ μαλλιά καὶ τοῦ ἴπσαν τὰ δόντια, μὰ μὲ τὸ γείτονά του δὲν θέλει νὰ συμφιλιωθῆ. Στὸ τέλος χάνει καὶ τὴν ψυχὴ του. Μοῦ ἔλεγε ὁ καλὸς παπᾶς κάποιου χωριοῦ πῶς «πάλεψε» μ' ἓνα γέροντα 85 ἐτῶν. Τὸν καλοῦσε νὰ ἐξομολογηθῆ, μὰ ἐκεῖνος εἶχε ἄσπονδο μῖσος μ' ἓνα γείτονά του. –Μπαρπα - Γιώργο, πλησιάζει τὸ τέλος, ἐξομολογήσου νὰ κοινωνήσης· σὲ παρακαλῶ ὅμως νὰ συχωρέσης τὸ γείτονα. –Ὅχι, ἀδύνατον! δὲν μπορῶ νὰ τὸν συχωρήσω. Καὶ μὲ τὸ «Δὲν μπορῶ» βγήκε ἡ ἀμετανόητη ψυχὴ του, γιὰ νὰ κἀνη βουτιά στὴν κόλασι. Γιατὶ ἡ κόλασι δὲν εἶνε τίποτ' ἄλλο παρὰ μῖσος σατανικό.

Συχνὰ μάλιστα ἡ μνησικακία συνοδεύεται κι ἀπὸ ἐκδικητικότητα. Ἀβυσσαλέο πάθος ἡ **ἐκδίκηση**· ποιὸς Δάντης, ποιὸς Σαίξπηρ, ποιὸς τραγικὸς μπορεῖ νὰ τὸ περιγράψη; Ἀφήνω ἄλλα παραδείγματα, ἀναφέρω ἓνα μόνο. Κάποτε, πολὺ παλιά, ταξίδευε ἓνα ἰστιοφόρο πλοῖο κ' ἔπεσε σὲ τέτοια τρικυμία, ὥστε ἀπὸ ὦρα σὲ ὦρα θὰ βυθιζόταν. Μέσα σ' αὐτὸ ταξίδευε καὶ κάποιος ποὺ εἶχε μῖσος μὲ κάποιον συνταξιδιώτη του· ὁ ἓνας στὴν πλώρη, ὁ ἄλλος στὴν πρύμη. Καὶ τὴν ὦρα ποὺ τὸ σκάφος θὰ βυθιζόταν, ὁ ἐκδικητικὸς αὐτὸς τί ἔκανε; Ἀνέβηκε στὸ κατάρτι – γιατί νομίζετε; γιὰ νὰ δῆ πρῶτα τὸν ἐχθρό του νὰ πνίγεται καὶ μετὰ νὰ πνιγῆ αὐτός! Τέτοιο εἶνε τὸ πάθος αὐτό.

***

«*Πλὴν ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν*». Ὅχι, ὁ Χριστιανὸς δὲν μπορεῖ νὰ μισῆ. Ὁ Κύριος ὁ

χι μόνο μὲ τοὺς λόγους του ἀλλὰ καὶ μὲ τὸ παράδειγμά του διδάσκει ν' ἀγαποῦμε. Ποιὸς ἄλλος ἀδικήθηκε περισσότερο; Ἐνῶ «*διήλθεν εὐεργετῶν*» (Πράξ. 10,38), πόσες ἀδικίες καὶ διαβολὲς δὲν ἄκουσε! Καὶ τότε πάνω ἀπ' τὸ σταυρὸ του συγχώρησε τοὺς δολοφόνους του λέγοντας· «*Πάτερ, ἄφες αὐτοῖς· οὐ γὰρ οἶδασι τί ποιοῦσι*» (Λουκ. 23,34). Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Κύριος μᾶς δίνει τέτοιο παράδειγμα, θὰ ἴμαστε ἀνάξια παιδιά του ἂν δὲν ἀκολουθήσουμε τὰ ἴχνη του.

–Μὰ ὁ Χριστὸς ἦταν Θεός· ἐγὼ δὲν εἶμαι Θεός, εἶμαι μικρὸς κι ἀδύνατος· δὲν μπορῶ...

Ἄ, ἔτσι λές; Ἐ λοιπὸν ἄνοιξε τὴν Καινὴ Διαθήκη, καὶ τί θὰ δῆς; Ἐναν **Παῦλο**, ποὺ τὸν ἀπειλοῦσαν οἱ Ἑβραῖοι, νὰ παρακαλῆ τὸ Θεὸ νὰ τοὺς συγχωρήσῃ (βλ. Ῥωμ. 9,3· 10,1· 11,14). Θὰ δῆς ἓναν **Στέφανο** νὰ προσεύχεται γι' αὐτοὺς ποὺ τὸν λιθοβολοῦσαν «*Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς (=μὴν τοὺς καταλογίσῃς) τὴν ἁμαρτίαν ταύτην*» (Πράξ. 7,60). Ἄνοιξε καὶ τὰ συναξάρια· καὶ θὰ δῆς, ὅτι ὁ ἅγιος **Διονύσιος Ζακύνθου** (17 Δεκ.) συγχώρησε καὶ προστάτευσε τὸν φονεὰ τοῦ ἀδελφοῦ του!

–Ἐ, αὐτοὶ ἦταν ἅγιοι· ἐγὼ εἶμαι ἀδύναμος.

Προβάλλεις, βλέπω, διαρκῶς προφάσεις. Σοῦ λέω λοιπὸν, ὅτι ἔχουμε καὶ ἄλλα παραδείγματα. Στὴν **ἐπανάστασι τοῦ '21** ἔδρασε ὁ Γέρος τοῦ Μοριά, ὁ **Θεόδωρος Κολοκοτρώνης**. Σὲ ἐμφύλια διαμάχη στὴν Πελοπόννησο οἱ Ἕλληνες, Ῥουμελιῶτες καὶ Μανιάτες, χωρίστηκαν –ἢ κατὰρα τοῦ ἔθνους μας– καὶ ἓνα βόλι σκοτώνει τὸ παιδί του. Ὁ Κολοκοτρώνης ἔκλαψε τὸ γυιό του καὶ τὸν ἔθαψε. Μετὰ ἀπὸ χρόνια μαθαίνει ποιὸς τὸν σκότωσε. Πάει καὶ τὸν βρίσκει. Τρομοκρατεῖται ἐκεῖνος. Ἐλα ὁδῶ, τοῦ λέει. Τὸν παίρνει καὶ τὸν πάει στὸ σπίτι, στὴ μάνα του. Ἐκεῖνη τοῦ φώναξε· –Παιδί μου, τὸ φονιά τοῦ παιδιοῦ σου μοῦ ἴφερεις ἐδῶ μέσα; –Σῶπα, μάνα, τῆς ἀπαντᾷ· αὐτὸ εἶνε τὸ καλύτερο μνημόσυνο τοῦ παιδιοῦ μας!

Καὶ **στὸ ἔπος τῆς Ἀλβανίας**, δὲν εἶνε λίγες οἱ περιπτώσεις, ποὺ ὅταν Ἕλληνες ἔπιαναν Ἱταλοὺς αἰχμαλώτους, τότε –τὸ εἶδα μὲ τὰ μάτια μου– δὲν τοὺς ἔσφαζαν· μοιράζονταν μαζί τους τὴν κουραμάνα καὶ φάρμακα.

***

Αὐτὴ εἶνε, ἀγαπητοί μου, ἡ Ἑλλάδα. Γενναία μὰ χωρὶς μῖσος, βαδίζει **στὰ ἴχνη τοῦ Ἐσταυρωμένου**. Κ' ἐμεῖς ἄς ξεριζώσουμε ἀπὸ τὴν καρδιὰ τὸ μῖσος. Ἄς ἀγαπήσουμε ὅ,τι ὠραῖο ὑπάρχει στὸν κόσμον. Ἀγάπη πλατεία, ἀκόμη καὶ στοὺς ἐχθρούς, γιὰ νὰ εἴμαστε ἀντάξια παιδιά τῆς Ἑλλάδος, τέκνα τοῦ Χριστοῦ ποὺ εἶπε «*Ἀγαπάτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν*».

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**

Ἀπομαγνητοφωνημένη ὁμιλία, ἡ ὁποία ἐγίνε στὸν ἱ. ναὸ Ἁγ. Κων/νου & Ἑλένης Ἀμυνταίου [παλαιό] τὴν 3-10-1971, μὲ νέο τώρα τίτλο. Καταγραφή καὶ σύντμησις 7-9-2021.

Τὸ φυλλάδιο διανέμεται ἀπὸ τὸν Ἱεραποστολικὸ Σύνλογο Κυριακῆ, τηλ: 23510 22183 – Κατερίνη, μὲ τὴν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Στὸ διαδίκτυο στὸν ἰστότοπο: <http://www.iskiriaki.com>

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΗ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2412	Κυριακὴ Γ' Λουκᾶ (Λουκ. 7,11-16) 10 Ὀκτωβρίου 2021	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	---	---

Μάθημα περὶ θανάτου

«Καὶ εἶπε· Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι» (Λουκ. 7,14)

Ἀκούγοντας τὸ ὄνομα «Χριστός», ἀγαπητοί μου, πολλοὶ ἀκόμη καὶ θρησκευόντες δὲν ἀντιλαμβάνονται τὴν πλήρη ἀλήθεια γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Κυρίου μας· τὸ ὄνομα «Χριστός», μόνο του, δὲν ἀποδίδει ὅλο τὸ ὕψος καὶ τὸ βάθος τῆς πραγματικότητος γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Σωτῆρος μας· **ἀναφέρεται κυρίως στὴν ἀνθρώπινη φύσι του.** Τὸ ὄνομα «Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός» δηλώνει καὶ τὶς δύο φύσεις.

Ἡ λέξι «χριστός» (ἀπὸ τὸ ῥῆμα χρίω ποὺ σημαίνει «ἀλείφω» ἢ «ἀλείβω»), θὰ πῆ «χρισμένος», «ἀλειμμένος». Σύμφωνα δὲ μὲ τὴν ἁγία Γραφή, «χριστοὶ Κυρίου», χρισμένοι - ἀλειμμένοι μὲ ἱερὸ λάδι γιὰ τὸν Κύριο, ἦταν καὶ ἄλλοι ἄνθρωποι, οἱ βασιλεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ποὺ ἀσκοῦσαν ἐξουσία μὲ θεϊκὴ ἐντολή (βλ. π.χ. Λευϊτ. 4,5,16· 21,10. Α' Βασ. 16,12-13· 24,7· 26,9 κ.ά.). Αὐτοὶ πρὶν ἀναλάβουν τὰ καθήκοντά τους ἐχρίοντο, ἀλείφονταν, μὲ λάδι. Αὐτοὶ ἦταν οἱ μικροὶ «χριστοί», μὲ μικρὸ χρί. Ὁ ἕνας κατ' ἐξοχὴν καὶ μοναδικὸς «Χριστὸς Κυρίου» (Λουκ. 2,26), μὲ χρί κεφαλαῖο, εἶνε ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Δὲν τὸν ἔχρισε ἄνθρωπος μὲ λάδι· τὸν ἔχρισε αὐτὸς ὁ Θεὸς μὲ Πνεῦμα ἅγιο (βλ. Ἦσ. 61,1=Λουκ. 4,18. Πράξ. 10,38).

Ὁ Ἰησοῦς ὁ ἀπὸ Ναζαρέτ ἐμφανίστηκε βέβαια ὡς ἄνθρωπος στὴ γῆ· γεννήθηκε ἀπὸ ἁγία μητέρα, τῆς ἀχράντον ὑπεραγίαν Θεοτόκον. Ἀλλὰ εἶνε Θεός, Θεὸς ἀληθινός, τὸ δεύτερο πρόσωπο τῆς ἁγίας Τριάδος (τὸ τρίτο πρόσωπο εἶνε τὸ Πνεῦμα τὸ ἅγιο) – Τριάς ἁγία, τρισήλιος Θεότης, σῶσον ἡμᾶς!

Τὸ ὅτι εἶνε Θεὸς τὸ ἀποδεικνύουν τὰ θαύματά του. Ποιά θαύματα; Μὰ εἶνε ἄπειρα. Μετρᾶς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ; μετρᾶς τὶς σταγόνες τῶν ὠκεανῶν; μετρᾶς τὰ φύλλα τῶν δασῶν; μετρᾶς τὶς ἀκτίνες τοῦ ἡλίου; Ἄλλο τόσο μπορεῖ κανεὶς νὰ μετρήσῃ τὰ θαύματα, ποὺ ἔκανε, κάνει καὶ θὰ κάνῃ μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἐνα λοιπὸν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα θαύματα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ εἶνε αὐτὸ ποὺ διηγεῖται σήμερα τὸ εὐαγγέλιο (βλ. Λουκ. 7,11-16).

***

Ὁ Ἰησοῦς, συνοδευόμενος ἀπὸ τοὺς μαθητάς του καὶ κόσμο πολὺ, ἐπισκέφθηκε τὴ Ναὶν, μιὰ πόλι ἅς ποῦμε σὰν τὴ Φλώρινα. Πῆγε ἐκεῖ, γιὰ νὰ διδάξῃ, νὰ κατηχήσῃ τὸ λαό. Ἀλλὰ στὴν εἴσοδο τῆς πόλεως εἶδαν νὰ γίνεται ἐκφορὰ νεκροῦ, γινόταν κηδεῖα. Μέσα στὸ φέρετρο ἦταν ἕνας νέος, «νεανίσκος» ὅπως τὸν λέει τὸ εὐαγγέλιο (ἐ.ἀ. 7,14), καὶ πίσω ἀπ' τὸ φέρετρο ἀκολουθοῦσε κλαίγοντας γοερὰ ἡ μητέρα τοῦ νεκροῦ, ποὺ ἦταν χήρα καὶ τὸν εἶχε μοναχοπαίδι· ἄλλη παρηγοριὰ καὶ στήριγμα ἀπ' αὐτὸν δὲν εἶχε. Πληθὸς λαοῦ τῆς πόλεως ἀκολουθοῦσε τὴν κηδεῖα.

Ὁ Χριστὸς σπλαχνίστηκε τὴ χήρα καὶ τῆς λέει· «Μὴ κλαῖε» (ἐ.ἀ. 7,13). Δὲν ἔμεινε ὁμως μόνο σ' αὐτό· πλησίασε, ἐνῶ αὐτοὶ ποὺ σήκωναν τὸ φέρετρο σταμάτησαν, ἄπλωσε τὸ χέρι του πάνω στὸ νεκρὸ σῶμα, τὸ ἄγγιξε καὶ εἶπε· «Νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι», παλληκάρι, σ' ἐσένα μιῶ, σήκω ἐπάνω. Κι ἀμέσως, ἐκεῖ μπροστὰ σὲ ὅλους, ἔγινε τὸ θαῦμα· ὁ νεκρὸς νεανίσκος ἀνακάθισε μέσα στὸ φέρετρο καὶ ἄρχισε νὰ μιλήῃ! Ἔτσι ὁ Χριστὸς τὸν παρέδωσε ἀναστημένο στὴ μητέρα του, καὶ τὰ δάκρυα τοῦ πένθους τῆς ἔγιναν δάκρυα χαρᾶς.

Ὅλοι τότε μπροστὰ στὸ θαῦμα αὐτὸ ἐνίωσαν δέος γιὰ τὸ πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ. Χαρούμενοι δόξαζαν μ' ἕνα στόμα τὸ Θεὸ καὶ ἔλεγαν ὁ ἕνας στὸν ἄλλο· Μεγάλος προφήτης ἐμφανίστηκε ἀνάμεσά μας καὶ «ἐπεσκέψατο ὁ Θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ» (ἐ.ἀ. 7,14-16).

Αὐτὸ μὲ συντομία εἶνε τὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο. Τί λέει; **Τὸ μάθημα εἶνε περὶ θανάτου.**

***

Ὁ ἄνθρωπος, κατὰ τὴ Γραφή, γεννήθηκε ἀ-

θάνατος. Μικρόβιο δὲν ὑπῆρχε στὸν παράδεισο. Μετὰ τὴν ἁμαρτία παρουσιάστηκαν τὰ μικρόβια τῶν ἀσθενειῶν, ἀπὸ τὰ ὁποῖα σήμερα ταλαιπωρούμεθα. Καὶ παρ' ὄλες τὶς προσπάθειες τῶν ἐπιστημόνων, πολλὲς ἀσθένειες μένουν ἀνίατες καὶ πεθαίνουμε. Ὡς τιμωρία τῶν ἁμαρτιῶν μας παρουσιάστηκαν ὁ καρκίνος, τὸ ξητζ (aids) καὶ ἄλλες ἀσθένειες, ποὺ θερίζουν κόσμο. **Ὁ ἀθάνατος ἄνθρωπος ἔγινε θνητὸς** καὶ πεθαίνει. Ὁ χρόνος ποὺ ζῆ ἐπὶ τῆς γῆς εἶνε ὠρισμένος· σὲ ἄλλον μικρότερος, σὲ ἄλλον μεγαλύτερος. Ἀλλὰ καὶ ἑκατὸ χρόνια νὰ ζήσης, καὶ μαθουσάλεια νὰ γίνουν τὰ χρόνια σου, κάποτε θὰ περάσουν καὶ θὰ ἔλθῃ ὁ θάνατος· ὁ χρόνος μᾶς δίδεται ὡς προθεσμία καὶ συνεχῶς τρέχει. Ἐν τέλει, δὲν ἔχει σημασία **πόσο χρόνο θὰ ζήσουμε**, ἀλλὰ πῶς θὰ ζήσουμε, **τί θὰ κάνουμε μέσα στὸν χρόνο αὐτόν**.

Γι' αὐτὸ πρέπει **συνεχῶς νὰ σκεπτόμαστε τὸ θάνατο**. Ὁ **Φίλιππος**, ὁ βασιλεὺς τῆς Μακεδονίας μας, εἶχε μιὰ καλὴ συνήθεια· εἶχε διατάξει ἕνα στρατιώτη του, κάθε πρωὶ μόλις ἀνατέλλει ὁ ἥλιος νὰ παρουσιάζεται μπροστά του καὶ νὰ τοῦ λέῃ· «*Φίλιππε, μέμνησο, ὅτι θνητὸς εἶ*»· βασιλιά, νὰ θυμᾶσαι, ὅτι εἶσαι θνητὸς. Ἄλλος **βασιλεὺς, τῆς Ῥώμης**, ἐξέταζε τὸ βράδυ τὸν ἑαυτὸ του· κι ὅταν εὔρισκε ὅτι δὲν ἔκανε τίποτα καλὸ, ἔλεγε· «Ἐχασα τὸν καιρὸ μου, ἔχασα τὴν ἡμέρα μου». Καὶ ἔτσι εἶνε βέβαια. Καὶ ὁ **Ξέρξης**, ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν ποὺ ἐξεστράτευσε ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος καὶ ἔφτασε μέχρι τὶς Θερμοπύλες, ἐκεῖ ποὺ παρέταξε τὸ στρατό του, χιλιάδες μαχητὰς, κ' ἐπιθεωροῦσε τὸ στρατεύμα του, σὲ μιὰ στιγμή τὸν εἶδαν νὰ κλαίῃ, νὰ τρέχουν δάκρυα ἀπὸ τὰ μάτια του. Γιατί; Διότι, λέει ἡ Ἱστορία, τὴν ὥρα ἐκείνη θυμῆθηκε τὸ θάνατο, ὅτι μετὰ ἀπὸ ἑκατὸ χρόνια κανεὶς ἀπὸ ὄλους αὐτοὺς δὲν θὰ ὑπάρχῃ στὴ ζωὴ! Καὶ ὁ σοφὸς **Σολομῶν**, ποὺ ὑπὸ τὴν ἐξουσία του συγκέντρωσε ὅλα τὰ πλούτη καὶ τοὺς θησαυροὺς (στέρνες χρυσοῦ ὑπῆρχαν στὰ ὑπόγεια τῶν ἀνακτόρων), ὅ,τι ζηλεύει ὁ κόσμος (ὅταν ἴσχυε ἡ πολυγαμία εἶχε συζύγους τὶς ὠραιότερες γυναῖκες τοῦ κόσμου), ποιὸ ἦταν στὸ τέλος τὸ συμπέρασμα τῆς ζωῆς του· «*Ματαιότης ματαιότητων, τὰ πάντα ματαιότης*» (Ἐκκλ. 1,2) καὶ ἕνα εἶνε τὸ οὐσιῶδες δίδαγμα του, ὁ φόβος Κυρίου· «*Τὸν Θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολάς αὐτοῦ φύλασσε, ὅτι τοῦτο πᾶς ἄνθρωπος*» (ἔ.ἀ. 12,13).

Μὴ λησμονοῦμε, ἀγαπητοί μου, ὅτι **ἡ ὥρα τοῦ θανάτου εἶνε ἄγνωστη**. Ὅπως ὁ κλέφτης τρυπῶνει σὲ ὥρα ποὺ δὲν περιμένουμε, ἔτσι

καὶ ὁ θάνατος. Ἔρχεται μὲ χίλιες μορφές, καὶ θερίζει συνεχῶς τὴν ἀνθρωπότητα. Ἔνα διήγημα, τὸ ὁποῖο σᾶς μεταφέρω μὲ συνομία, λέει τὸ ἐξῆς. Ὁ χάρος πῆρε ἐντολή, νύχτα ἢ ὥρα νὰ πάρῃ κάποια ψυχὴ. Ἀλλὰ ἔκανε λάθος στὴ διεύθυνσι καὶ μπῆκε σὲ ἄλλο σπίτι. Ἐκεῖ τὸν δέχτηκαν μὲ φόβο καὶ τρόμο, τὸν περιποιήθηκαν, καὶ τέλος ὁ νοικοκύρης τοῦ λέει· –Κάνε μου μιὰ χάρι, χάρε. –Τί χάρι θε'ς; –Ὁταν πρόκειται νὰ πεθάνω, νὰ μὲ εἰδοποιήσης ἕνα χρόνο νωρίτερα. –Σοῦ τὸ ὑπόσχομαι, λέει ὁ χάρος. Μετὰ ἀπὸ καιρὸ λοιπόν, ἀφοῦ μεσολάβησε ἄρκετὸ διάστημα, νὰ κ' ἐμφανίζεται ὁ χάρος μὲ τὰ μαῦρα φτερά του. Μπῆκε στὸ σπίτι καὶ ὄλοι ταραχτήκαν. –Ἐχω ἐντολὴ νὰ σὲ πάρω, λέει στὸ νοικοκύρη. –Νὰ μὲ πάρῃς; Μὰ γιατί δὲν τήρησες τὸ λόγο σου; Δὲν εἶπαμε, ὅτι θὰ μὲ προειδοποιήσης; –**Σὲ προειδοποίησα** πολλὰς φορές, ἀλλὰ ἐσὺ δὲν ἔδωσες σημασία. –Μὰ πότε; –Ἄλλοτε ὁ σφυγμὸς σου ἦταν ἄτακτος, ἄλλοτε ἐξασθένησαν τὰ μάτια σου, ἄλλοτε μειώθηκε ἡ ἀκοή σου, ἄλλοτε ἄλλα μέλη, ἄλλοτε ὄλο τὸ σῶμα σου...

Τί ἦταν αὐτά, ἀγαπητοί μου; Προειδοποιήσεις, ὅτι **ὁ χάρος ἔρχεται**. Ἐν τούτοις ἐμεῖς δὲν προσέχουμε τὶς προειδοποιήσεις καὶ **βαδίζουμε σὰν ἄφρονες** στὸν κόσμο αὐτόν. Ἔρχεται! ἄγνωστη ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα του.

* * *

Μακάρια τὰ νήπια, ἀδελφοί μου, ποὺ φεύγουν ἀθῶα, γιὰ νὰ εἶνε κοντὰ στὸ Θεό· καὶ μακάριοι οἱ ὠριμοὶ ἄνδρες, οἱ ὁποῖοι διὰ μετανοίας καὶ ἐξομολογήσεως ἔχουν καθαρῆσει τὸν ἑαυτὸ τους ἀπὸ τὰ ἐκούσια καὶ ἀκούσια ἁμαρτήματα. Αὐτὰ μᾶς ὑπενθυμίζει σήμερα τὸ εὐαγγέλιο. Ἔνα πάντως εἶνε τὸ παρήγορο· ὅτι **θὰ γίνῃ ἀνάστασις νεκρῶν**. Θὰ ἔλθῃ ἡμέρα ποὺ θὰ σαλπίσουν σάλπιγγες καὶ οἱ νεκροὶ θ' ἀναστηθοῦν. Ὅλοι θὰ παρουσιαστοῦμε ἐνώπιον τοῦ Κυρίου, γιὰ νὰ δώσουμε λόγο τῶν πράξεών μας. «*Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος· ἀμήν*» (Σύμβ. πίστ. 11-12). Μ' αὐτὴ τὴν πίστι νὰ ζοῦμε, ἀδελφοί μου. Νὰ ζοῦμε μὲ τὴν πίστι, ὅτι **εἴμαστε θνητοὶ**· θνητοὶ ὅμως ὄχι ὅπως τὸ ἐννοοῦν οἱ χιλιασταί, ἀλλὰ θνητοὶ προωρισμένοι νὰ **ζήσουμε σ' ἕνα κόσμῳ ἀφάνταστα ὠραῖο**, ἀπείρως ὠραιότερο ἀπὸ τὸν παρόντα σημερινόν.

Αὐτὰ νὰ σκεπτόμαστε. Καὶ νὰ εὐχώμαστε στὸ Θεό, νὰ παραδώσουμε ἐν μετανοίᾳ καὶ ἐξομολογήσει τὶς ψυχές μας στὸν Κύριον τῶν ὄλων· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος**

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερά Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΗ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2413	Κυρ. Πατ. Ζ' Οἰκ. Συνόδου (Τίτ. 3,8-15) 17 Ὀκτωβρίου 2021	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Οἱ ἄκαρποι

«Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστάσθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι» (Τίτ. 3,14)

Οἱ οἱ Χριστιανοί, ἀγαπητοί μου, πρέπει νὰ φιλοτιμοῦνται νὰ εἶνε **καρποφόρα δένδρα** τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Κάθε γεωργὸς ἢ ἀμπελουργός, ποὺ κοπιᾶζει φυτεύοντας καὶ καλλιεργώντας ἕναν ἀγρὸ ἢ ἀμπελῶνα ἢ κῆπο, ἀσφαλῶς δὲν κάνει ἀσκόπως ὅλους ἐκείνους τοὺς κόπους καὶ τὰ ἔξοδα· ἀποβλέπει καὶ προσδοκᾷ στὸν κατάλληλο καιρὸ νὰ λάβῃ τοὺς καρποὺς τῶν θυσιῶν του. Ἔτσι καὶ ὁ Θεὸς ἀμπελουργὸς περιμένει ἀπὸ μᾶς καρπούς· ὄχι βεβαίως πρὸς ἴδιον ὄφελος, ἀλλὰ γιὰ τὴ δική μας σωτηρία.

Οἱ Χριστιανοί, ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος φυτεύονται στὸν κῆπο τῆς Ἐκκλησίας, τρέφονται μὲ τὰ ἱερά μυστήρια καὶ τὸν θεόπνευστο λόγο τῆς ἀληθείας, ποτίζονται συνεχῶς ἀπὸ «τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν» (Ἰω. 4,10-11) καὶ ἀπολαμβάνουν τόσες ἄλλες περιποιήσεις τῆς θείας προνοίας, **δὲν εἶνε εὐλογο νὰ αἰσθάνωνται ἀπέναντι στὸ Χριστὸ τὸ χρέος νὰ τοῦ ἀποδώσουν καρπούς**; Ὁφείλουν ὄχι ἀπλῶς νὰ ἀνθίζουν ἀλλὰ καὶ νὰ καρποφοροῦν, νὰ παράγουν δηλαδὴ καρποὺς χριστιανικῆς πίστεως καὶ ἀρετῆς.

Τὴν ὑποχρέωσι αὐτὴν ἀκριβῶς ἔρχεται νὰ ὑπενθυμίση σήμερα, Κυριακὴ τῶν ἁγίων Πατέρων τῆς Ἐβδόμης (Ζ') Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Μὲ τὴν ἀποστολικὴ περικοπὴ ἀπὸ τὴν πρὸς Τίτον Ἐπιστολή του, ποὺ ἀκούσαμε (βλ. Τίτ. 3,8-15), ἀπευθύνεται στοὺς πιστοὺς τῆς ἐποχῆς του ἀλλὰ καὶ κάθε ἐποχῆς.

Οἱ Χριστιανοί τοῦ ποιμνίου σου, τονίζει ὁ κορυφαῖος ἀπόστολος στὸν μαθητὴ του Τίτο, τὸν πρῶτο ἐπίσκοπο τῆς Κρήτης, δὲν πρέπει νὰ ἀρκοῦνται μόνο σὲ μιὰ ἀπλὴ ἀκρόασι τῶν θείων ἀληθειῶν καὶ σὲ συζητήσεις θρησκευτικῆς μεταξὺ τους. Ἀφοῦ δέχτηκαν τὴ διδαχὴ τοῦ εὐαγγελίου, ὀφείλουν καὶ νὰ ζοῦν σύμφωνα μ' αὐτήν, **νὰ ἐκτελοῦν τὶς θείες ἐντολές**.

Διαφορετικά, ἐὰν ἀρέσκωνται μόνο στὸ νὰ ἀκοῦνε χωρὶς νὰ ἐφαρμόζουν ὅ,τι διδάσκει ὁ Χριστός, τότε **μοιάζουν μὲ δέντρα ἄκαρπα**, καὶ ἡ εὐθύνη τους δὲν εἶνε μικρὴ. Διότι ὁ Κύριος δὲν χορηγεῖ τὸν ἀνεκτίμητο πλοῦτο τοῦ ἐλέους του καὶ τὸν πανάκριβο θησαυρὸ τῆς χάριτός του ἀσκόπως, γιὰ νὰ μένη ἀνενέργητος.

Καὶ καταλήγει σήμερα ὁ ἀπόστολος Παῦλος· «μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ ἡμέτεροι καλῶν ἔργων προϊστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας χρείας, ἵνα μὴ ᾧσιν ἄκαρποι» (ἔ.ἀ. 3,14). Ἄς μαθαίνουν, δηλαδὴ, οἱ Χριστιανοί μας νὰ πρωτοστατοῦν σὲ καλὰ ἔργα, νὰ προνοοῦν γιὰ τὶς παρουσιαζόμενες ἀνάγκες τῶν ἀδελφῶν βοηθώντας τους ἐμπράκτως. Ἔτσι δὲν θὰ εἶνε δέντρα ἄκαρπα, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀγάπη ποὺ θὰ δείχνουν καὶ τὴν ἐλεημοσύνη ποὺ θὰ κάνουν θὰ φέρουν καρπὸ πολύτιμο.

Ποιός θὰ εἶνε ὁ καρπός; Δὲν θὰ εἶνε τόσο ἡ χρηματικὴ ἢ ἄλλη ὑλικὴ βοήθεια ποὺ θὰ λάβῃ ὁ φτωχὸς γιὰ τὶς βιοτικὲς ἀνάγκες του. Ὁ σπουδαιότερος καρπὸς δὲν εἶνε ὑλικὸς καὶ πρόσκαιρος· εἶνε πνευματικὸς καὶ αἰώνιος. Τὸ μεγάλο κέρδος δὲν εἶνε ἡ κοινωνικὴ ἀνακούφισι, ἢ βοήθεια στὴν ἐπιβίωσι τοῦ ἀνθρώπου σὲ τοῦτο τὸν κόσμῳ· γι' αὐτὸ φροντίζουν καὶ τὰ κράτη μὲ τὰ ἀρμόδια ὑπουργεῖα τους. Τὸ μέγα κέρδος εἶνε **ἡ αἰώνιος σωτηρία** – τίνος **ἐκείνου ποὺ ἀσκεῖ τὴν ἀγάπη ἐμπράκτως**.

***

Τὰ καλὰ ἔργα! νά, ἀγαπητοί μου, τί ἀπαιτεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος ἀπὸ κάθε Χριστιανὸ ποὺ βαπτίστηκε στὴν ἱερά κολυμβήθρα καὶ ἀνήκει στὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ. Χωρὶς τὰ καλὰ ἔργα ὁ Χριστιανὸς μένει ἄκαρπος. Σὲ τίποτε δὲν θὰ τὸν ὠφελήσῃ οὔτε τὸ χριστιανικό του ὄνομα, οὔτε οἱ θρησκευτικὲς συζητήσεις καὶ ἀκροάσεις στὶς ὁποῖες συμμετέχει, οὔτε οἱ ἑορτὲς καὶ τὰ πανηγύρια ὅπου συ-

χνάζει. Ἔργα ζητάει ὁ Παῦλος, καλὰ ἔργα ζητάει ὁ Χριστός καὶ ἡ ἀγία τοῦ Ἐκκλησία.

Καὶ ποιά εἶνε τὰ καλὰ ἔργα; Ὅλοι τὰ γνωρίζουμε, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐκτελοῦμε. Καλὸ ἔργο εἶνε ὅ,τι πηγάζει ἀπὸ τὴν πίστι στοῦ Χριστοῦ, ἀπὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν εὐσπλαχνία του. Καλὸ ἔργο εἶνε ἡ ἐλεημοσύνη. Καλὸ ἔργο εἶνε ἡ ὑλικὴ καὶ ἡθικὴ ὑποστήριξι τῶν ἐργατῶν τοῦ εὐαγγελίου. Καλὸ ἔργο εἶνε ἡ θυσία τοῦ ἐγῶ χάριν τοῦ πλησίον. Καλὸ ἔργο εἶνε γενικὰ κάθε ἀρετὴ. Στὰ ἔργα αὐτὰ οἱ Χριστιανοὶ πρέπει ὄχι ἀπλῶς νὰ συμμετέχουν, ἀλλὰ καὶ νὰ πρωτοστατοῦν, νὰ εἶνε μπροστά, ὁδηγοὶ καὶ ἐμπνευσταί, αὐτοὶ ποὺ θὰ παροτρύνουν καὶ τοὺς ἄλλους ἀδελφούς των στὸ καλὸ.

Τὰ καλὰ ἔργα! **Τὰ ἐκτελοῦμε;** Τότε εἴμαστε Χριστιανοὶ πραγματικοί· μοιάζουμε μὲ δέντρα καρποφόρα, ποὺ μὲ τοὺς καρπούς των ἀνταμείβουν τὸν κηπουρὸ γιὰ τοὺς κόπους ποὺ καταβάλλει σὲ ὅλη τὴ διάρκεια τοῦ ἔτους. **Δὲν τὰ ἐκτελοῦμε;** Τότε εἴμαστε Χριστιανοὶ ψεύτικοι· μοιάζουμε μὲ δέντρα ἄκαρπα. Παρατηρήστε τὸ ἄκαρπο δέντρο. Ἔχει κλαδιά, φύλλα, ωραία ἐμφάνισι· ἐὰν ὅμως τὸ πλησίασις καὶ ψάξις τὰ κλαδιά καὶ τὰ φυλλώματά του, καρπὸ δὲν βρίσκεις. Τί κρῖμα, λές, τέτοιο ὠραῖο δέντρο νὰ μὴν ἔχη καρπούς!...

Ἀλλὰ τὴν ἴδια καὶ χειρότερη εἰκόνα παρουσιάζει ὁ **ἄκαρπος χριστιανός**. Παρατηρήστε τον. Ἔχει γνώσεις πολλὰς γύρω ἀπὸ τὴ θρησκεία. Διδάσκει, κατηχεῖ, ῥητορεύει! Ἄλλ' ἐὰν ἀπὸ τὴ θεωρία κατεβῆ στὴν πράξι, τί ἀπογοήτευσι! Ἐρευνᾷς τὴ ζωὴ του ὡς ἀτόμου, ὡς πολίτου, ὡς οἰκογενειάρχου, καὶ δὲν βρίσκεις καρπὸ, δὲν συναντᾷς οὔτε μία περίπτωσι, ποὺ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς νὰ ἐφαρμόζη στὸν βίον του τὴν χριστιανικὴ διδασκαλία. Εἶνε ὁ δυστυχῆς ἄκαρπος. Ἔχει φύλλα (γνώσεις, θεωρίες), μὰ δὲν ἔχει καρπὸ (ἔργα πίστεως, χριστιανικά).

Ἔτσι ἦταν ἡ **ἄκαρπη συκιά** ποὺ πλησίασε ὁ Κύριος ζητώντας καρπὸ, δὲν βρῆκε ὅμως καὶ τὴν ἐξήρανε (βλ. Ματθ. 21,18-20. Μάρκ. 11,13-14,21). Ἦταν εἰκόνα τῆς συναγωγῆς τῆς παλαιᾶς διαθήκης. Καὶ ὁ ἱερός ὑμνωδὸς τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος ψάλλει: «*Τῆς ξηρανθείσης συκῆς διὰ τὴν ἀκαρπίαν τὸ ἐπιτίμιον φοβηθέντες, ἀδελφοί, καρπούς ἀξίους τῆς μετανοίας προσάξωμεν Χριστῶ, τῶ παρέχοντι ἡμῖν τὸ μέγα ἔλεος*» (ἀπόστ. αἰν. Μ. Δευτ.). Δηλαδή· Νὰ φοβηθοῦμε, ἀδελφοί, τὴν τιμωρία τῆς συκιάς ποὺ ἐξήρανε ὁ Κύριος, καὶ νὰ φέρουμε στοῦ Χριστοῦ καρπούς ποὺ νὰ δείχνουν τὴ μετάνοιά μας, γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὸ μέγα ἔλεός του.

Πόσο λίγα καὶ σπάνια εἶνε σήμερα τὰ καλὰ

ἔργα! Πόσο λίγοι εἶνε οἱ Χριστιανοὶ τῆς ἐμπράκτου ἀγάπης! Καὶ ἀντιθέτως πόσο πολλοὶ εἶνε οἱ ἄκαρποι! Ἀλλὰ ὁ **Κύριος**, ὡς ἰδιοκτῆτης τοῦ ἀγροῦ τοῦ κόσμου καὶ καλλιεργητῆς τῶν ψυχῶν μας, **ἔρχεται, γιὰ νὰ συλλέξῃ τοὺς καρπούς** τῶν ἀρετῶν. Ἔρχεται, γιὰ νὰ ξεριζώσῃ τὰ δέντρα τὰ ἄκαρπα. Δὲν ἀκοῦς τί λέει στοῦ Εὐαγγελίου; «*Ἦδη καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ρίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται*» (Ματθ. 3,9-10). Ἡ ἀξίνη εἶνε δίπλα στὴ ρίζα τῶν ἀκαρπῶν δέντρων, ἔτοιμη νὰ τὰ ξεριζώσῃ· λοιπὸν κάθε δέντρο ποὺ δὲν κάνει καρπὸ καλὸ κόβεται καὶ ρίχνεται στὴ φωτιά.

* * *

Ἀδελφέ μου! **ἐσὺ τί εἶσαι;** Ἄν εἶσαι **δέντρο καρποφόρο**, χαρὰ σ' ἐσένα! πλησιάζει ἡ ἡμέρα ποὺ ὁ Κύριος θὰ σὲ ἀνταμείψῃ, θὰ συλλέξῃ τὸν καρπὸ σου μὲ ἀσφάλεια στὴν ἀποθήκη τῆς αἰωνίου ζωῆς· προσπάθησε λοιπὸν νὰ παραγάγῃς ἀκόμη περισσότερους καρπούς πίστεως.

Ἄν ὅμως εἶσαι **δέντρο ἄκαρπο**, τότε μὴ χάνεις καιρό. Δὲν βλέπεις τὴν ὀργὴ τοῦ Θεοῦ, ποὺ εἶνε ἔτοιμη νὰ πέσῃ ὅπως ἡ ἀξίνη τοῦ γεωργοῦ; Θὰ σὲ κόψῃ καὶ θὰ σὲ ρίξῃ στὴ φωτιά. Γιατί κοιμᾷσαι ἀμέριμος; Δὲς τὴ γύμνωσί σου, τὴν ἀκαρπία σου. Τόσα χρόνια σὲ ποτίζει, σὲ κλαδεύει, σὲ περιποιεῖται ὁ οὐράνιος Κηπουρός, κ' ἐσὺ δὲν ἔχεις κάνει καμμιά προκοπή. Εἶσαι ὁ ἄκαρπος. Δεῖξε συναίσθησι γι' αὐτὸ. Κλάψε, πέσε στὰ γόνατα τῆς θείας εὐσπλαχνίας. Ζήτησε μιὰ μικρὴ παράτασι τοῦ θεϊκοῦ ἐλέους καὶ πὲς μὲ συντετριμμένη καρδιά·

«*Οἶμοι, τί ὠμοιώθην ἐγὼ τῇ ἀκαρπῶ συκῇ, καὶ πτοοῦμαι τὴν κατάραν σὺν τῇ ἐκκοπῇ; ἀλλ' ἐπουράνιε γεωργὲ Χριστέ ὁ Θεός, τὴν χερσωθεῖσάν μου ψυχὴν καρποφόρον ἀνάδειξον, καὶ ὡς τὸν ἄσωτον υἱὸν δέξαι με καὶ ἐλέησόν με*» (Παρακλητ. ἤχ. πλ. α', Δευτ. ἀπόστ. αἰν. κατανυκτ.). Ἄλλοίμονό μου, δηλαδή, πὼς ἔγινα ὅμοιος μὲ τὴν ἄκαρπη συκιά, καὶ φοβᾶμαι ὅτι ὁ Κύριος θὰ μὲ καταραστῇ καὶ μὲ κόψῃ! ἀλλὰ σύ, οὐράνιε γεωργὲ Χριστέ ὁ Θεός, τὴν ψυχὴ μου ποὺ χερσώθηκε ἀνάδειξέ την καρποφόρο, καὶ δέξου με σὰν τὸν ἄσωτο υἱὸ καὶ σῶσε με.

Κύριε, οὐράνιε Γεωργὲ τῶν καρδιῶν μας! Μέχρι σήμερα ὑπῆρξα ἕνα ἄκαρπο δέντρο μέσα στὸν κῆπο τῆς Ἐκκλησίας σου. Δὲν ἔχω νὰ σοῦ παρουσιάσω κανένα καλὸ ἔργο. Ὑπόσχομαι ὅμως, ὅτι τώρα **θὰ βάλω τὰ δυνατά μου**, ὥστε νὰ γίνω κ' ἐγὼ ἕνα δέντρο καρποφόρο. Ζητῶ, Κύριε, τὸ ἔλεός σου. Μὴ μὲ ξεριζώσῃς σὰν τὴν ἄκαρπη συκιά, καὶ σῶσε με!

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος

Ἄρθρο ποὺ δημοσιεύθηκε στὸ περιοδικὸ τῆς ἱ. μητροπόλεως Αἰτωλίας & Ἀκαρνανίας «Κοσμάς ὁ Αἰτωλός» (Μεσολόγγι, φ. 251/1-10-1940, σσ. 134-135).
Μεταφορὰ σὲ ἀπλή γλώσσα καὶ σχετικὴ ἀνάπτυξι 20-9-2021.

Τὸ φυλλάδιο διανέμεται ἀπὸ τὸν Ἱεραποστολικὸ Σύνταγμα Κυριακῆ, τηλ: 23510 22183 – Κατερίνη,
μὲ τὴν εὐλογία τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Στὸ διαδίκτυο στὸν ἰστότοπο: <http://www.iskiriaki.com>

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Έγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΗ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2044	Κυριακὴ ΣΤ' Λουκᾶ (Λουκ. 8,26-39) 24 Ὀκτωβρίου 2021	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Περιορισμένη ἡ δύναμις τοῦ σατανᾶ

«Ἦν δὲ ἐκεῖ ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει· καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν· καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς» (Λουκ. 8,32)

Ὅταν, ἀγαπητοί μου, ὅταν ὁ Κύριος ἐξεδίωξε ἀπὸ τὸν δυστυχισμένο Γαδαρηνὸ τὴν λεγεῶνα τῶν δαιμόνων, τότε τὰ δαιμόνια φοβοῦνταν μήπως τὰ διατάξῃ νὰ πᾶνε ἀπὸ τώρα «εἰς τὴν ἄβυσσον», δηλαδὴ στὴν κόλασι. Κ' ἐπειδὴ δὲν ἤθελαν νὰ σταματήσουν οὔτε μιὰ στιγμὴ τὴν προσφιλῆ τους καταστροφικὴ δραστηριότητα κι οὔτε ἔνιωθαν ἀνάγκη ν' ἀναπαυθοῦν ἀπὸ τοὺς κόπους τους, **σκέφτηκαν νὰ καταστρέψουν κάτι ἄλλο.** Ζήτησαν λοιπὸν ἀπὸ τὸν Κύριο, νὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ πᾶνε νὰμποῦν σὲ μιὰ «ἀγέλη χοίρων ἱκανῶν βοσκομένων ἐν τῷ ὄρει», σ' ἓνα μεγάλο κοπάδι χοίρων ποὺ ἔβοσκε ἐκείνη τὴν ὥρα στὸ κοντινὸ βουνό. Καὶ ὁ Κύριος «ἐπέτρεψε αὐτοῖς», τοὺς τὸ ἐπέτρεψε (Λουκ. 8,32).

Τί παρατηροῦμε ἐδῶ; Κάτι **παράδοξο.** Ὁ διάβολος καὶ οἱ δαίμονες εἶνε οἱ αἰώνιοι ἐχθροὶ τοῦ Χριστοῦ, ἀντιμάχονται τὸν ἴδιο καὶ τὸν ἱερὸ σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ἤρθε ἐδῶ στὴ γῆ, κάνουν τὸ πᾶν γιὰ νὰ παρεμποδίσουν τὸ ἔργο του· δὲν ἔχουν καμμία σχέσι καὶ δὲν ἐπικοινωνοῦν μαζί του, εἶνε ἀμετανόητοι καὶ μένουν ἀδιάλλακτοι. Τί βλέπουμε ὅμως νὰ γίνεταί τώρα· ἀφήνουν τὴν ἀδιαλλαξία, ἀπευθύνονται σ' αὐτὸν καὶ ἔρχονται σὲ συνεννόησι μαζί του. Καὶ μόνο αὐτό; ἐνῶ θέλουν νὰ κάνουν τὸ κακὸ ποὺ σκέπτονται, νὰ καταστρέψουν δηλαδὴ τὸ κοπάδι τῶν χοίρων, δὲν προχωροῦν ἀμέσως στὸ σκοπὸ τους, ἀλλὰ **ζητοῦν ἀπὸ τὸ Χριστὸ τὴν ἄδειά του** γιὰ νὰ ἐνεργήσουν! Ξέρετε πῶς μοιάζει αὐτό; Σὰν ὁ ἐχθρὸς ἐνὸς στρατηλάτου, π.χ. τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου ἢ τοῦ Ἰουλείου Καίσαρος ἢ τοῦ Ναπολέοντος, ὄχι μόνο ν' ἀποκαλύπτῃ στὸν ἀντίπαλό του τί σχεδιάζει νὰ κάνῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ τοῦ ζητᾶ τὴν ἔγκρισι νὰ τὸ κάνῃ! Περίεργο πρᾶγμα. Πῶς ἐξηγεῖται αὐτὴ ἡ συμπεριφορᾶ;

***

Τὸ νὰ ζητοῦν, ἀγαπητοί μου, τὰ δαιμόνια τὴν ἄδεια νὰ καταστρέψουν τὴν ἀγέλη τῶν χοίρων σημαίνει, ὅτι **οἱ δαίμονες δὲν εἶνε κυρίαρχοι τοῦ παντός.** Μπορεῖ ὁ διάβολος νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι κατέχει ὅλες τὶς ἐξουσίες τοῦ κόσμου (βλ. Λουκ. 4,6) καὶ μπορεῖ οἱ δαίμονες νὰ λέγονται «*κοσμοκράτορες τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου*» (Ἐφ. 6,12), αὐτὸ ὅμως ποὺ εἶπαν σήμερα στὸ Χριστὸ ἀποδεικνύει, ὅτι δὲν εἶνε στὸ χέρι τους νὰ κάνουν ὅ,τι θέλουν· ἢ δρᾶσι τους ἐκτείνεται μέχρι ἐνὸς σημείου καὶ τοὺς ἐπιτρέπεται νὰ κινοῦνται μέσα σὲ ὠρισμένα ὄρια. Αὐτὴ εἶνε ἡ πραγματικότητα, κι αὐτὸ γιὰ μᾶς εἶνε πολὺ παρήγορο καὶ ἐνισχυτικό.

Ἄλλοίμονο στὴν ἀνθρωπότητα, ἐὰν ὁ σατανᾶς ἔμενε ἐλεύθερος νὰ δράσῃ καὶ νὰ ἐκτελέσῃ ὅλα τὰ κακοῦργα σχέδιά του. Εἶνε τόση ἡ κακία του ἐναντίον τοῦ ἀνθρώπου, ὥστε, ἂν ἦταν ἐλεύθερος, μέσα σὲ λίγα λεπτὰ θὰ ζητοῦσε νὰ θρυμματίσῃ τὰ πάντα καὶ ἔπειτα νὰ καθίσῃ ἐπάνω στὰ ἐρείπια καγχάζοντας γιὰ τὸ κατόρθωμά του. Ἀλλὰ **ὁ Θεὸς δὲν ἀφήνει τὸ σατανᾶ.** Ἀγαπᾶ τὸν ἀνθρωπο, καὶ γι' αὐτὸ ἀπ' τὸ ἓνα μέρος περιορίζει τὴν καταστρεπτικὴ μανία τοῦ διαβόλου, τοῦ θέτει ἰσχυροὺς περιορισμοὺς καὶ τοῦ βάζει γερὸ χαλινάρι, ὥστε ἡ ὁρμὴ του ν' ἀνακόπτεται· κι ἀπ' τὸ ἄλλο μέρος ὀπλίζει τὸν ἀνθρωπο μὲ τέτοια πνευματικὰ ὄπλα, ὥστε κάθε πιστὸς δοῦλος του ἐξωπλισμένος μὲ τὴ δύναμι τῆς θείας χάριτος νὰ μπορῇ ν' ἀποκρούῃ τὶς ἐπιθέσεις τοῦ σατανᾶ καὶ νὰ τὸν νικᾶ.

Ὅτι ἡ **δύναμις τοῦ σατανᾶ βρίσκεται κάτω ἀπὸ τὸν ἔλεγχο τῆς Θεῆας Προνοίας,** αὐτὸ τὸ μαρτυρεῖ καθαρὰ καὶ τὸ βεβαιώνει σαφῶς ἡ **ἁγία Γραφή,** Παλαιὰ καὶ Καινὴ Διαθήκη.

● Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη ἔχουμε τὸ **βιβλίον τοῦ**

Ίώβ, καὶ στὸ πρῶτο τοῦ κεφάλαιο διαβάζουμε, ὅτι ὁ διάβολος ἐμφανίζεται ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀγγέλων του· ρίχνει πονηροὺς ὑπαινιγμούς κατὰ τοῦ Ίώβ, συκοφαντεῖ τὴν ἀρετὴ του καὶ χαρακτηρίζει τὴν ἀφοσίωσι καὶ πιστότητά του στὸν Κύριο ὄχι γνήσια καὶ δοκιμασμένη ἀλλὰ συμφεροντολογικὴ· καὶ στὸ τέλος προκαλεῖ τὸ Θεὸ ζητώντας νὰ ὑποβληθῇ ὁ Ίώβ σὲ μεγάλες θλίψεις, ἐλπίζοντας ὅτι κάτω ἀπὸ αὐτὲς ὁ πιστὸς δοῦλος θὰ καμφθῇ καὶ θὰ ἐγκαταλείψῃ τὸν Κύριό του. Καὶ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει νὰ δοκιμασθῇ ὁ Ίώβ μέσα στὸ καμίνι πρωτοφανῶν πειρασμῶν καὶ νὰ δεῖξῃ τέτοια ὑπομονὴ ποῦ ἔμεινε παροιμιώδης (βλ. Ἰακ. 5, 11)· ἀφήνει δηλαδὴ τὸ σατανᾶ νὰ δράσῃ, συγχρόνως ὅμως τοῦ ὀρίζει μέχρι ποιοῦ σημείου θὰ προχωρήσῃ. «*Τότε εἶπεν ὁ Κύριος τῷ διαβόλῳ· Ἰδοὺ πάντα, ὅσα ἐστὶν αὐτῷ, δίδωμι ἐν τῇ χειρὶ σου, ἀλλ' αὐτοῦ μὴ ἄψῃ*» (Ἰωβ 1,12). Κάνε, δηλαδὴ, –λέει ὁ Θεὸς στὸ σατανᾶ– ὅ,τι θέλεις στὰ παιδιά του, στὰ ζῶα του, στὴν περιουσία του, σὲ ὅ,τι ἔχει· δὲν σοῦ ἐπιτρέπω ὅμως νὰ βάλῃς χεῖρι ἐπάνω του, ν' ἀγγίξῃς τὴ ζωὴ του. Στὸ βιβλίο λοιπὸν αὐτό, ποῦ εἶνε μία περιγραφή τοῦ δραματικοῦ ἀγῶνος μεταξὺ ἀνθρώπου καὶ σατανᾶ, βλέπουμε ὅτι ὁ σατανᾶς δρᾷ ἐντὸς ἐνὸς περιορισμένου πεδίου, ποῦ εἶνε ἐκ τῶν προτέρων καθωρισμένο ἀπὸ τὸ Θεό.

● Ἀλλὰ καὶ στὴν Καινὴ Διαθήκη, στὸ **εὐαγγέλιο τῆς σημερινῆς Κυριακῆς**, βλέπουμε τὴν ἀλήθεια αὐτή. Ἀπὸ τὸ ἓνα μέρος ὁ Θεὸς ἐπέτρεψε στὸ σατανᾶ νὰ παιδέψῃ τὸν δαιμονιζόμενο, δὲν τὸν ἄφησε ὅμως νὰ τὸν θανατώσῃ, νὰ τὸν ρίξῃ π.χ. ἀπὸ τὸ γκρεμὸ στὴ λίμνη, ὅπως ἔγινε μὲ τοὺς χοίρους· ὁ δαιμονιζόμενος βρισκόταν διαρκῶς κάτω ἀπὸ τὴν πατρικὴ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ἢ ὁποῖα τὸν παρακολουθοῦσε στοργικὰ σὲ ὅλα τὰ βήματά του καὶ τὸν προφύλασσε ἀπὸ τὰ θανατηφόρα χτυπήματα τοῦ διαβόλου. Ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος βλέπουμε ὅτι οἱ δαίμονες δὲν τολμοῦν νὰ εἰσέλθουν στοὺς χοίρους καὶ νὰ καταστρέψουν τὴν ξένη αὐτὴ περιουσία, ἐὰν προηγουμένως δὲν λάβουν τὴν ἄδεια τοῦ Κυρίου.

Ἐὰν λοιπὸν γιὰ νὰ βλάβῃ ὁ σατανᾶς μερικοὺς χοίρους ἀπαιτῆται ἄδεια τοῦ Κυρίου, κατὰ ἀσυγκρίτως μείζονα λόγο ἀπαιτεῖται ἄδεια προκειμένου νὰ πειράξῃ μὲ ὁποιοδήποτε τρόπο ἓναν ἄνθρωπο. Κι ὅτι ἔτσι ἔχει τὸ πρᾶγμα ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὰ βαρυσήμαντα λόγια ποῦ εἶπε ὁ Κύριος στὸν ἀπόστολο Πέτρο τὴ νύχτα τῆς Μεγάλῃς Πέμπτης· «*εἶπε δὲ ὁ Κύριος· Σίμων Σίμων, ἰδοὺ ὁ σατανᾶς ἐξητήσατο ὑμᾶς τοῦ σινιάσαι ὡς τὸν σῖτον· ἐγὼ δὲ*

ἐδεήθην περὶ σοῦ, ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου» (Λουκ. 22,31-32). Δηλαδὴ· Σίμων, μὴ καυχᾶσαι γιὰ τὴν πνευματικὴ σου δύναμι, γιὰ τὶς ἀρετὲς σου, γιὰ τὴν ἀγάπη σου πρὸς ἐμένα. Ὁ σατανᾶς εἶνε φοβερὸς· ζήτησε νὰ σᾶς κοσκινίσῃ σὰν τὸ σιτάρι, νὰ σᾶς τaráξῃ καὶ νὰ σᾶς πειράξῃ τόσο πολὺ, ὥστε νὰ κλονισθῆτε καὶ νὰ πέσετε. Ἀλλὰ ἐγὼ **δὲν σᾶς ἐγκαταλείπω ἀβοήθητους** στὴ διάθεσι τοῦ διαβόλου· προσηυχῆθηκα καὶ **παρακάλεσα τὸν οὐράνιο Πατέρα**, ὥστε ἡ πίστι σου σ' ἐμένα νὰ μὴ σβῆσῃ καὶ χαθῇ.

* * *

Τί συμπεραίνουμε, ἀγαπητοί μου, ἀπὸ τὶς μαρτυρίες καὶ τὰ λόγια αὐτὰ τῆς ἀγίας Γραφῆς; «Ὅτι ὅλοι θὰ δεχθοῦμε ὁπωσδήποτε πειρασμούς τοῦ διαβόλου – αὐτὸ εἶνε ἀναπόφευκτο, ἀλλὰ **νὰ μὴ φοβηθοῦμε· ὁ Θεὸς περιορίζει τὴ δύναμι τοῦ διαβόλου** καὶ ἐπιτρέπει σ' αὐτὸν νὰ μᾶς πολεμήσῃ τόσο μόνο ὅσο μπορούμε νὰ τὸν πολεμήσουμε κ' ἐμεῖς καὶ νὰ τὸν νικήσουμε, ἐὰν βέβαια τὸ θέλουμε.

Γιὰ τὸν λόγο ὅμως ἀκριβῶς αὐτὸν **θὰ εἴμαστε καὶ ἀναπολόγητοι** ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἐὰν ἀφήσουμε τὸν ἑαυτό μας νὰ νικηθῇ καὶ νὰ καταντήσῃ αἰχμάλωτος τοῦ διαβόλου. Ἐὰν ὁ σατανᾶς μᾶς πείραζε παραπάνω ἀπὸ τὶς δυνάμεις μας, τότε θὰ μπορούσαμε νὰ δικαιολογηθοῦμε γιὰ τὶς πτώσεις καὶ τ' ἁμαρτήματά μας καὶ νὰ ποῦμε, ὅτι ἡ πάλῃ μας εἶνε ἄνιση καὶ γι' αὐτὸ νικηθήκαμε. Ἀλλὰ τώρα; Τώρα ✓ καὶ ἡ δύναμις τοῦ ἐχθροῦ εἶνε περιορισμένη,

✓ καὶ ὁ Χριστὸς προσεύχεται γιὰ μᾶς, ὅπως ἄλλοτε προσευχήθηκε γιὰ τὸν Πέτρο καὶ τοὺς ἄλλους ἀποστόλους,

✓ καὶ ἡ Ἐκκλησία, τὸ θεϊκὸ αὐτὸ ὄπλοστάσιο, εἶνε ἔτοιμη νὰ μᾶς ὀπλίσῃ μὲ τελειότερα πνευματικὰ μέσα, ὥστε ὄχι ἀπλῶς νὰ νικήσουμε ἀλλὰ καὶ νὰ θριαμβεύσουμε.

Τί ὑπολείπεται; Μόνο ἡ θέλησί μας. Νὰ θελήσουμε. Ν' ἀποφασίσουμε. Νὰ ἀντισταθοῦμε μὲ ὅλες μας τὶς δυνάμεις κατὰ τοῦ ἐχθροῦ, κατὰ τοῦ πονηροῦ διαβόλου, ὁ ὁποῖος ζητάει νὰ μᾶς ὑποδουλώσῃ καὶ νὰ μᾶς μεταβάλλῃ σὲ ἀχθοφόρους τῆς ἁμαρτίας.

Ἀδελφοί, ἄς λάβουμε θάρρος. Ἄς ἀκούσουμε τί λέει ὁ παντοκράτωρ Κύριος· **Ὑποταχθῆτε στὸ Θεό, ἀντισταθῆτε στὸν διάβολο** καὶ θὰ φύγῃ μακριὰ ἀπὸ σᾶς· πλησιάστε στὸ Θεὸ καὶ θὰ πλησιάσῃ καὶ ἐκεῖνος ἐσᾶς· «*Ὑποτάγητε τῷ Θεῷ. Ἀντίστητε τῷ διαβόλῳ καὶ φεύξεται ἀφ' ὑμῶν· ἐγγίσατε τῷ Θεῷ, καὶ ἐγγίει ὑμῖν*» (Ἰακ. 4,7-8).

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaafllo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΗ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2418	Κυριακὴ Ε' Λουκᾶ (Λουκ. 16,19-31) 31 Ὀκτωβρίου 2021	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	--	---

Πέντε διδάγματα

Σήμερα, ἀγαπητοί μου, σὲ ὄλους τοὺς να-
σοὺς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας διαβάζε-
ται ἡ περικοπὴ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ποὺ
εἶνε γνωστὴ ὡς ἡ **παραβολὴ τοῦ πλουσίου καὶ
τοῦ Λαζάρου** (βλ. Λουκ. 16,19-31). Ὁ Λουκᾶς ἦταν για-
τρὸς ἀλλὰ καὶ ζωγράφος· ζωγραφίζει λοιπὸν
στὸ Εὐαγγέλιό του θαύματα καὶ παραβολὰς
τοῦ Κυρίου. Καὶ μία ἀπὸ τὶς ὠραιότερες εἰκό-
νες του εἶνε αὐτὴ ἡ σημερινὴ παραβολή. Ἔ-
χουν περάσει τόσοι αἰῶνες, θὰ περάσουν καὶ
ἄλλοι, ἀλλὰ ἡ εἰκόνα τῆς παραβολῆς αὐτῆς
θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ἔχη ἀμείωτη λάμψη.

Ζωγραφίζει δύο πρόσωπα· ἀπὸ τὴ μία τὸν
πλούσιο στὸ ζενιθ τῆς κατὰ κόσμον εὐτυχίας,
καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη τὸν φτωχὸ στὸ ναδίρ τῆς ἀν-
θρωπίνης δυστυχίας. Νὰ ἐρμηνεύσουμε ὅλη
τὴν παραβολή; Οὔτε χρόνος ὑπάρχει, οὔτε ἐ-
σεῖς ἔχετε ὑπομονή, οὔτε κ' ἐγὼ τὴ δύναμι.
Θὰ προσπαθῆσω μόνο, μὲ ἀφορμὴ τὴν παρα-
βολή, νὰ βγάλω **μερικὰ διδάγματα**.

***

● Πρῶτο δίδαγμα. Στὸν κόσμον αὐτὸν **δὲν θὰ
λείψῃ ποτέ ἡ δυστυχία**· δὲν εἶνε δυνατόν. Θὰ
ὑπάρχουν ἀπ' τὸ ἓνα μέρος πλούσιοι, ποὺ θὰ
διαθέτουν κεφάλαια καὶ θὰ σκορπίζουν μέσα
σὲ μιὰ νύχτα ἑκατομμύρια, κι ἀπ' τὸ ἄλλο μέ-
ρος φτωχοί, ποὺ δὲν θὰ ἔχουν οὔτε ψωμὶ νὰ
φᾶνε οὔτε φάρμακο στὴν ἀρρώστια τους οὔ-
τε μιὰ γωνιὰ νὰ στεγαστοῦν. Ἡ κατάσταση τοῦ
Λαζάρου εἰκονίζει τὴ σύγχρονη ζωὴ.

Παρουσιάστηκαν βέβαια συστήματα παλαι-
ότερα καὶ νεώτερα, ποὺ φιλοδόξησαν νὰ ἐξα-
λείψουν τὴν κοινωνικὴ ἀδικία, νὰ ἰσοπεδώ-
σουν τὰ βουνὰ τῆς ἀνισότητος, νὰ κάνουν τὴ
ζωὴ ἓνα λειὸ κάμπο χωρὶς τὶς αἰχμηρὲς προ-
εξεχὲς τῆς ἰδιοτελείας καὶ τῆς ἀσπλαχνίας·
ὑποσχέθηκαν, ὅτι ὄλοι οἱ ἄνθρωποι θὰ ζή-
σουν εὐτυχισμένοι. Τὸ πέτυχαν; Ὁχι. Ἡ δυσ-
τυχία δὲν ἐξέλιπε οὔτε στὴ Ῥωσία, ὅπου ἔγι-
νε τὸ πείραμα τοῦ κομμουνισμοῦ. Τὴν ὥρα
αὐτὴ ποὺ μιλάμε τὸ ἓνα τρίτο τῆς ἀνθρωπό-
τητος ὑποσιτίζεται καὶ πολλοὶ πεθαίνουν ἀπὸ
πεῖνα καὶ ἀσθένειες.

Μένει λοιπὸν ἀπραγματοποίητο τὸ ὄνειρο
τῆς ἀνθρωπότητος γιὰ δικαιοσύνη; Ὁχι, ἀ-
δελφοί μου. Ἐὰν ὄλοι μας, ἐφαρμόσουμε τὸ
Εὐαγγέλιο τοῦ Χριστοῦ, δὲν θὰ ὑπάρχουν
πεινασμένοι καὶ δυστυχεῖς· χωρὶς τὸ Εὐαγγέ-
λιο ὅμως δὲν ὑπάρχει τέλος τῶν κακῶν.

● Τὸ δεύτερο δίδαγμα εἶνε, ὅτι **κάποτε ὅλα
τελειώνουν**. Κι ἂν ἀκόμα ὑποθέσουμε ὅτι κά-
ποιος ζῆ ὄχι ἓνα καὶ δυὸ χρόνια ἀλλὰ ἑκατὸ
χρόνια σὲ πέλαγος εὐτυχίας, κ' εἶνε ἀπολύτως
ὑγιὴς καὶ πλούσιος ὅπως ὁ Κροῖσος καὶ δυ-
νατὸς ὅπως ὁ Ναπολέον καὶ σοφὸς ὅπως ὁ
Σολομῶν, αὐτὰ δὲν εἶνε αἰῶνια. Τελειώνουν **τὰ
ῥωαῖα καὶ εὐχάριστα**. Ἔρχεται ὁ θάνατος, ὁ με-
γάλος δημοκράτης, ποὺ ἐξισώνει ὄλους καὶ
τοὺς ἰσοπεδώνει ξαπλώνοντάς τους στὰ νε-
κροταφεῖα. Ὅπως λένε τὰ τροπάρια τῆς Ἐκ-
κλησίας, «*ἐπελθὼν ὁ θάνατος, ταῦτα πάντα
ἐξηφάνισται*». Παύει πᾶσα διάκρισις· «*Ἔρα
τίς ἐστι; βασιλεὺς ἢ στρατιώτης, πλούσιος ἢ
πένης, δίκαιος ἢ ἁμαρτωλός;*» (Ἀκολ. νεκρῶσ. ἰδιόμελ. ἤχ.
γ' καὶ πλ. α'). Ἄλλ' ὅπως τελειώνουν τὰ ῥωαῖα, ἔτσι
τελειώνουν καὶ **τὰ ἄσχημα καὶ δυσάρεστα**. Ἄν
ὑποθέσουμε ὅτι κάποιος ἐπὶ ἑκατὸ χρόνια
δὲν βλέπει ἄσπρη μέρα, ἀλλὰ ζῆ ἀσθενὴς καὶ
φτωχὸς καὶ ἀδικημένος, θὰ ἔρθῃ ὅμως καὶ γι'
αὐτὸν τὸ τέλος τῶν δεινῶν.

Συνεπῶς· καὶ σὺ ποὺ εὐτυχεῖς, μὴν ἐπανα-
παύεσαι καὶ παγιδεύεσαι, καὶ σὺ ποὺ ὑποφέ-
ρεις, μὴν ἀπελπίζεσαι καὶ ἀθυμεῖς.

● Τὸ τρίτο δίδαγμα. Γιὰ νὰ λέμε τὴν ἀλήθεια,
εἴμαστε ἐπιπόλαια καὶ ῥηχὰ πνεύματα· δὲν ἔ-
χουμε ἐμβαθύνει στὰ μυστήρια τοῦ Θεοῦ.
Πρέπει νὰ τὸ πιστέψουμε ἀκραδάντως· **ὁ θά-
νατος δὲν ἀποτελεῖ τὸ τέρμα τῆς ζωῆς**. Ὁχι.

Δὲν εἴμαστε σὰν τὰ δέντρα ποὺ ξεραίνον-
ται ἢ σὰν τὰ ζῶα ποὺ ψοφοῦν· εἴμαστε κάτι
ἀνώτερο. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει ψυχὴ ἀθάνατη. Τὸ
σῶμα λειώνει, διαλύεται, ἀλλὰ **ἡ ψυχὴ ὑπάρ-
χει, μένει**. Τί λέει τὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο; Μᾶς
παρουσιάζει τὶς δύο ψυχές· ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ
τοῦ πλουσίου στὴν κόλασι (τὴν ὁποία συμβο-
λίζουν τὰ *βάσανα* καὶ ἡ *φλόγα*), κι ἀπὸ τὴν ἄλ-

λη τοῦ Λαζάρου στὸν παράδεισο (τὸν ὁποῖο συμβολίζει ὁ *κόλπος τοῦ Ἀβραάμ*).

Ἄθεοι, ἄπιστοι καὶ ὑλισταί, δὲν εἶνε ψέμα· ναὶ **ὑπάρχει ἄλλος κόσμος, ἄλλη ζωή!**

● Τέταρτο δίδαγμα. Ἄν ἐδῶ ἀπὸ τὰ μάτια σου στάξῃ ἓνα δάκρυ μετανόιας γιὰ τὰ κρίματά σου, τὸ δάκρυ αὐτὸ γίνεται θάλασσα μέσα στὴν ὁποία σβήνουν ὅλα τ' ἁμαρτήματα. Ὅταν ὅμως ὁ θάνατος μᾶς σφαιλίσῃ γιὰ πάντα τὰ μάτια καὶ ἀπ' ἐδῶ μὲ τὴ βαρκούλα τῆς ὑπάρξεώς μας διαπεράσουμε στὴ χώρα τῆς αἰωνιότητος, ἐκεῖ ὄχι ἓνα δάκρυ ἀλλὰ ἓναν Ἀλιάκμονα δακρῶν νὰ χύσουμε πενθοῦντες, ἐκεῖνα τὰ δάκρυα δὲν θὰ ἔχουν καμμία ἰσχύ. Ἐκεῖ θ' ἀναστενάζουν οἱ ἄσπλαχνοὶ πλούσιοι, θὰ κλαῖνε οἱ πόρνοι καὶ οἱ μοιχοί, θὰ βογγοῦν οἱ βλάστημοι, θὰ καταριῶνται τὴν ἡμέρα τῆς γεννήσεώς τους οἱ ἀμετανόητοι ἁμαρτωλοί, μὰ δὲν θὰ εἰσακούωνται. Ἡ σημερινὴ παραβολὴ μᾶς βεβαιώνει, ὅτι **«ἐν τῷ ἄδη οὐκ ἔστι μετάνοια»**.

● Ἐνα τελευταῖο δίδαγμα προσφέρει ὁ σπουδαῖος **διάλογος** τῆς παραβολῆς –θά' θελα ἐκτενέστερα νὰ διατρίψω σ' αὐτόν–, διάλογος ποὺ ἐγινε στὸν ἄδη· γιατί κ' ἐκεῖ ὁμιλοῦν οἱ ψυχές.

Ὁ πλούσιος, ἐνῶ καίγεται στὴν κόλασι, βλέπει τὸ Λάζαρο στὸν παράδεισο καὶ παρακαλεῖ·
–Πάτερ Ἀβραάμ, λέει, στείλε τὸ Λάζαρο νὰ μοῦ δροσίση λίγο τὴ γλώσσα μὲ τὸ δαχτυλάκι του, γιατί βασανίζομαι σὲ τούτη τὴ φλόγα· μὰ στάλα δροσιᾶς παραδείσου ζητῶ.

Μ' αὐτὸ μοιάζει ἐκεῖνο ποὺ ἔλεγε ὁ Ῥήγας Φεραῖος· «Καλύτερα μιᾶς ὥρας ἐλεύθερη ζωὴ παρὰ σαράντα χρόνια σκλαβιὰ καὶ φυλακὴ». Δὲν ζητῶ πολλά· παρακαλῶ γιὰ μιὰ στιγμὴ χαρᾶς ἀπὸ ἐκείνην ποὺ αἰσθάνεται ἡ ψυχὴ ὅταν λέῃ *«Μνήσθητί μου, Κύριε...»* (Λουκ. 23,42), ἐκείνη μὲ τὴν ὁποία δὲν συγκρίνονται οἱ ἐπίγειες χαρές.

–Ὅχι, ἀπαντᾷ ὁ Ἀβραάμ· ὁ καθένας σας ἔζησε ὅπως διάλεξε. Καὶ τώρα χάσμα μεγάλο χωρίζει τὴ μία κατάστασι ἀπὸ τὴν ἄλλη· εἶνε ἀδύνατη κάθε ἐπικοινωνία.

Ὁ πλούσιος ὑποβάλλει δεύτερη παράκλησι·

–Ἐχω, πάτερ, στὴ γῆ πέντε ἀδέρφια. Ζοῦν ὅπως ζοῦσα κ' ἐγώ· σὲ παρακαλῶ, στείλε τὸ Λάζαρο στὸ πατρικὸ μου νὰ τοὺς πῆ νὰ μετανοήσουν· μὴν ἔρθουν κι αὐτοὶ σὲ τούτα τὰ βάσανα.

–Ἐχουν τὸ Μωυσῆ καὶ τοὺς προφῆτες, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ Ἀβραάμ· ἄς ἀκούσουν αὐτούς.

Μὰ ὁ πλούσιος ἔχει ἀντίρρησι κ' ἐπιμένει·

–Ὅχι, πάτερ· ἂν ὅμως ἀναστηθῇ κάποιος νεκρὸς καὶ πάῃ σ' αὐτούς, θὰ μετανοιώσουν.

Καὶ ὁ Ἀβραάμ κλείνει τὸ διάλογο λέγοντας·

–*«Εἰ Μωϋσέως καὶ τῶν προφητῶν οὐκ ἀκούουσιν, οὐδὲ ἐάν τις ἐκ νεκρῶν ἀναστῆ πεισθῆσονται»* (Λουκ. 16,31)· ἂν δὲν ἀκούνε τὴ Γραφή, καὶ νεκρανάστασι νὰ δοῦν δὲν θὰ πεισθοῦν.

Θὰ ἤθελα στὸ σημεῖο αὐτὸ νὰ κάνω εἰδικὴ ὁμιλία· ἀλλ' ἄς τελειώσω μὲ τὰ ἐξῆς λίγα λόγια ἐπὶ τῆς παραβολῆς, ποὺ κάποιος τὴν χαρακτηρισε ὡς **κοινωνικὸ εὐαγγέλιο**.

* * *

Πολλοί, ἀγαπητοί μου, **ζητοῦν θαύματα γιὰ νὰ πιστέψουν**· νὰ ἔρθῃ π.χ. κάποιος ἀπ' τὸν ἄλλο κόσμο καὶ νὰ πῆ, Ἔπαρχει κόλασι καὶ παράδεισος! Ὅχι, ἀδελφοί μου. Κι αὐτὸ νὰ γίνῃ, δὲν πιστεύουν. Ἀπόδειξις· ὁ Χριστὸς ἀνέστησε τὸν τετραήμερο Λάζαρο. Πίστεψαν; Ὅχι μόνο δὲν πίστεψαν, ἀλλὰ καὶ μελετοῦσαν πῶς νὰ θανατώσουν πάλι τὸν ἀναστημένο! (βλ. ἰω. 12,10-11). Τόσο διεφθαρμένος εἶνε ὁ ἄνθρωπος· ὅποιος δὲν ἔχει καλὴ διάθεσι, ὅσα θαύματα κι ἂν δῆ δὲν πιστεύει.

Καὶ λοιπόν, δὲν ὑπάρχει κάτι ποὺ νὰ πείθῃ γιὰ τὴν πέρα τοῦ τάφου αἰωνία ζωή; **ὑπάρχει ἓνα θαῦμα**· μὴ μοῦ μιλάτε γιὰ ἄλλα θαύματα. Αὐτὸ εἶνε τὸ θαῦμα τῶν θαυμάτων. Ἄν αὐτὸ δὲν τὸ πιστέψετε, τότε πλέον εἶστε ἄξιοι τῆς τύχης σας. Ποιὸ εἶνε τὸ θαῦμα; Εἶνε **τὸ Εὐαγγέλιο**, τὸ μικρὸ αὐτὸ βιβλίον, ποὺ μπορεῖτε νὰ τὸ ἀπολαμβάνετε μέρα καὶ νύχτα.

ἜΩ Εὐαγγέλιο, **λόγια τοῦ Χριστοῦ ἀθάνατα!** Κόσμε ταλαίπωρε, ποὺ ἀνοίγεις ραδιόφωνα καὶ τηλεοράσεις, νὰ τὸ θαῦμα! Πάρ' το, ἀνοιξέ το, μελέτησέ το. Ἄπιστοι, ποὺ τὸ μελέτησαν εἶπαν *«Ἀληθῶς Θεοῦ Υἱὸς ἦν οὗτος»* (Ματθ. 27,54).

Ἐνα παράδειγμα. Ὁ **Ῥώσος Ντοστογιέφσκυ** ἦταν ἄθεος· ἀλλ' ὅταν ἦρθε σὲ σύγκρουσι μὲ τὸ τσαρικό καθεστῶς καὶ τὸν ὠδηγοῦσαν δεμένο στὴ Σιβηρία, στὸ δρόμο σ' ἓνα χωριό, μιὰ ἀπλοϊκὴ Ῥωσίδα τοῦ ἔδωσε λίγα φρούτα καὶ τοῦ εἶπε· –Πάρε, γυιόκα μου, κι αὐτὸ τὸ μικρὸ βιβλίον (τὸ Εὐαγγέλιο) νὰ τὸ διαβάσης. Γέλασε ὁ Ντοστογιέφσκυ, ἀλλὰ τὸ πῆρε. Καὶ μέσα στὰ τρία χρόνια ποὺ ἔμεινε στὶς φυλακὲς ἦταν τὸ μόνο βιβλίον ποὺ διάβαζε. Ἄνοιξαν τὰ μάτια του, πίστεψε, ἔγινε ἄλλος ἄνθρωπος καὶ κορυφαῖος λογοτέχνης.

Δὲν εἶνε ντροπὴ μας, νὰ διαβάζουν τὸ Εὐαγγέλιο Ῥῶσοι, Ἄγγλοι, Νέγροι,... κ' ἐμεῖς ποὺ τὸ ἔχουμε γραμμένο στὴ γλώσσα μας, νὰ μὴν τὸ διαβάζουμε; **Χωρὶς τὴ Γραφὴ δὲν μπορεῖς νὰ σωθῆς**. Ἐκεῖ θὰ δῆς τὸ πρόσωπο μὲ *«τὸ ὄνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν ὄνομα»* (Φιλ. 2,9).

Παντοῦ λοιπόν ἡ Γραφή! στὰ σπίτια καὶ στὰ σχολεῖα. Καὶ τώρα ποὺ ἄρχισαν τὰ κατηχητικὰ μαθήματα παρακαλῶ ὅλους νὰ τρέξουν σὰν διψασμένα ἐλάφια γιὰ νὰ δροσιστοῦν στὰ ρεύματα τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ κανεὶς νὰ μὴ βρεθῇ στὸν τόπο τῆς κολάσεως, ἀλλὰ ὅλοι ν' ἀπολαύσουμε τὴ χαρὰ στὴν ἀπέραντη αἰωνιότητα διὰ πρεσβειῶν τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου καὶ πάντων τῶν ἁγίων· ἀμήν.

(†) ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος